Prisen paa dette Blad, der udkommer hver Dag, er 2 Rbdlr. qvartaliter eller 4 Mk. maanedlig, udenfor Kjøbenhavn med Tillæg af Postgebyrerne.

Dagen.

Forsendes med samtlige kgl. Brevposter og bestilles paa de kgl. Postcontoirer, samt i Kjøbenhavn Stormgaden 186.

40. Aargang. Søndagen den 20 November 1842. **№ 318.**

Z. t. N. 584211237. — 1.

Indenlandske Efterretninger.

Kjøbenhavn, den 20. November.

— **Kongehuset.** Hillerød, den 17de Novbr. Afvigte Mandag Eftermiddag — Kl. imellem 4 og 5 — ankom Hs. Maj. Kongen med Følge hertil Slottet fra Jægerspriis, ved hvilken Leilighed Byens og Egnens Embedsmænd samt Comunalbestyrelsen som sædvanlig havde indfundet sig til Cour. Hs. Majestæts Suite er iaar saa talrig at Pladsen paa Slottet skal være temmelig indskrænket. Ogsaa indtraf igaar en kgl. preussisk Befuldmægtiget, hvis Mission efter Forlydende angaaer Øresundstolden, og med hvem Hs. Majestæt længe skal have underholdt sig. I Begyndelsen af næste Uge ventes Hds. Majestæt Dronningen, til hvilken Tid Violoncellisten Kellermann har erholdt Tilladelse til at give en Concert ved Hoffet; om samme Konstnydelse vil blive Stedets Beboere tildeel, vide vi ikke; — formodentlig vil det beroe paa den Opmuntring, disse i saa Henseende maatte yde ham.

(Fredb. A.)

— **Generalgouverneur v. Scholten.** Denne høitbetroede Embedsmand hører til de Medlemmer af vort saakaldte Aristocrati, hvem Oppositionspressen engang har udseet til sine Ofre, og hvem den derfor ikke forsømmer nogen Leilighed til at sværte eller at fremsætte de skammeligste og utroligste Beskyldninger imod. Det har været Oppositionspressen saa meget lettere at reussere i denne sin Færd, som de vestindiske Forhold for største Delen ere aldeles ubekjendte her i Moderlandet, og de Fleste derfor ikke have erfaret Andet om disse, end hvad det har behaget Oppositionspressen at udbrede som apodictiske Sandheder. Vi tilstaae, at vi ere i samme Stilling, og at vi ikke besidde nogen nøiagtig Kundskab om hine Forhold, men at vi desuagtet have været istand til at danne os en bestemt Overbeviisning om, at alle disse saa ofte og med saa megen Suffisance fremsatte Beskyldninger enten maae være aldeles usande eller i alt Fald meget overdrevne. Til denne Overbeviisning ere vi komne, deels ved at læse Commandeur Dahlerups interessante Beretning om de Ufries Tilstand paa de danskvestindiske Øer, af hvilken i det Mindste fremgaaer det Resultat, at Generalgouverneurens Anskuelser og Forholdsregler i denne Henseende, om en omdisputeerlige, dog paa ingen Maade ere forkastelige, og maaskee netop de hensigtsmæssigste efter vore Forhold og Ressourcer, deels ved at læse de Domme, der ere blevne afsagte i Sager, der i Særdeleshed have været udskregne af Oppositionspressen som Beviser paa Generalgouverneurens Despoti og Forfølgelsessyge. Naar man saaledes læser Dommen over Fuldmægtig Heilbuth, da kan man neppe tvivle om, at jo enhver Upartisk vil indrømme, at der har været tilstrækkelig Grund til at tiltale og domme denne unge Embedsmand for hans høist uforsigtige og uforsvarilge Forhold. Naar man fremdeles læser den i vort Gaars- og Forgaarsnummer meddeelte Hof- og Stadsrets-Dom i den af Generalgouverneur v. Scholten mod Major Magens anlagte Injuriesag, af hvilken Oppositionsbladene have gjort saa meget Væsen, ret som om Generalgouverneuren i denne Sag skulde blive stillet i det værste og meest forhadte Lys, da har Major Magens ikke engang ikke kunnet bevise en eneste af de specielt fremsatte meget graverende Beskyldninger, eller kunnet vække Formodning om nogen af disses Rigtighed, men Major Magens har endog under Proceduren indrømmet, at han aldeles ingen Tvivl nærede om Generalgouverneur v. Scholtens bona fides med Hensyn til de forskjellige imputerede, graverende Facta, ligesom han og in specie gjentagende har benegtet at have sigtet Generalgouverneuren enten for Connivents eller Indulgents med Sørøveri og Slavehandel, og gjort opmærksom paa at de af ham fremsatte Anker blot skulde gaae ud paa, at Generalgouverneuren i Behandlingen af de forskjellige Tilfælde ikke har undgaaet Feil. Det maa saaledes forekomme Enhver, der fordomsfri gjør sig bekjendt med de trykte Actstykker, at Oppositionspressen kun skal have liden Grund til at hovere over disse paa Generalgouverneur v. Scholtens Bekostning, ligesom dette allerede for en Deel er avanceret af „Fædrelandet", hvad den Heilbuthske Dom angaaer, hvilken har været aftrykt i bemeldte Blad uden al Ledsagelse af Oppositionspressens saa meget yndede panegyriske Commentarer eller Pamphleter. Den Magenske Sag er, som vi allerede have berettet, appelleret til Høiesteret af den Domfældte, men der er, hvis Sagen ikke faaer en aldeles forandret Skikkelse, liden Sandsynlighed for at Appellanten her vil opnaae et heldigere Resultat end den ringe Bod, hvormed Hof- og Stadsretten med specielt Hensyn til Klageskriftets særegne Formaal har troet at kunne ansee Injurierne afsonede.

— **Thorvaldsen og Oehlenschläger.** Ved Studenterforeningens Concert igaaraftes vare Conferentsraad Thorvaldsen i Anledning af hans Fødselsdag samme Dag og Etatsr. Oehlenschläger, der ligeledes i disse Dage har høitideligholdt sin Fødselsfest, af Selskabet indbudt til at overvære Concerten og derefter deeltage i et af Medlemmerne foranstaltet festligt Maaltid, hvortil Studenterforeningen havde havt den Forekommenhed at invitere Medlemmerne af Sangforeningen for den af dem ydede Assistance. Foreningen kunde imidlertid ikkun glæde sig ved Etatsr. Oehlenschlägers Nærvarelse, hvorimod Thorvaldsen var forhindret fra at kunne deeltage i Festen. Efterat Førstnævnte havde taget Plads i Concertsalen, blev af Sangforeningen afsunget nedenstaaende af H. P. Holst forfattede Sang („Dioskurerne") efter den bekjendte skjønne af B. Crusell for 4 Stemmer componerede Melodi til Rings Drapa: Sitter i högen högättad höfding (Frithioffs Saga XXI. Sang.)

To Dioskurer
Funkle og lyse
Klart gjennem Nordens
Taage og Slud;
Mægtige Straaler,
Stærke og milde,
Fra deres Høide
Sende de ud.

Kraftigt med Meislen
Hugged den Ene
Selv sig i Marmor
Veien derop;
Dristigt af Toner
Bygged den Anden
Stigen til Stjerners
Lysende Top!

Naar paa de vilde,
Stormfulde Bølger
Skibet i Havsnød
Kastes omkring —
Frelsende funkler
Frem gjennem Mulmet
Jupiters Sønners
Dobbelte Ring:

Saadan i Livet,
Saadan i Konsten
Lyser de Tvendes
Evige Glands,
Varer os kjærligt,
Leder os trofast,
Styrker vor Tanke,
Lutrer vor Sands!

Lyser da kraftigt,
Tvillinge-Stjerner!
Følger hinanden,
Skilles ei ad!
Lyser da længe,
At vi maa styrkes
I Eders Straalers
Himmelske Bad!

Efterat Sangen var afsunget, udbragte et Medlem af Senioratet (Cand. Juris Brock) et Hurra for de ophøiede Aander, hvilket af hele Forsamlingen gjentoges flere Gange, hvorpaa Etatsraad Oehlenschläger paa Thorvaldsens og egne Vegne takkede for den dem beredede Glæde, som hans Følelser ikke tillode ham at udtrykke med Ord.

Concerten begyndte derpaa med en af Digteren forfattet Cantate til Efterslægtens Jubelfest, sat i Musik af Secretair Hartmann, der selv dirigerede Sangen. De følgende Nummere, der udførtes, vare en Qvintet for Violin Alto, Violoncello, Bas og Fortepiano af Hummel, endeel Sange for fire Stemmer, og Chor med Solo og Duet af den tidligere fra det tydske Theater bekjendte Opera „Czaren og Tømmermanden", componeret af Lortzing.

— **Fallit.** Kjøbmand J. L. Hasselbalch i Aarhuus, 15de November.

Anm. Ved en Skrivfeil anførtes i Fredagsnummeret som Fallit Kjøbmand Nellemann i Thisted, læs Kjøbmand Friderichsen sammesteds.

— **Silhouetter.** I den wahlske Boglade (Graabrødretorv 118) er en Samling Silhouetter fremlagt, der ere klippede med umiskjendeligt Talent. Disse Silhouetter, der tildeels afbilde danske Celebriteter, sælges for 8 ß Stykket, ligesom ogsaa Silhouetteuren kan bestilles hjem til dem, der ønske sig og deres Familie silhouetterede. Vi finde saa meget mere Anledning til at anbefale denne Mand, hvis Skyggebilleder ere særdeles vakre, som han er en ung videnskabelig dannet Mand, hvem Omstændighederne nøde til at anvende sit Talent til at skaffe sig en Indtægt.

— **Fødte og Døde** 2c. I Ugen fra den 12te til den 19de November ere heri Staden copulerede 30 Par, Fødte 63 (40 Drenge og 23 Piger), Døde 68 (18 Mænd, 27 Qvinder, 12 Drenge, og 11 Piger), altsaa ere 5 flere døde end fødte. De angivne Dødsaarsager ere: Alderdom 6, Betændelsesfeber 3, Brystsyge 4, Cachexie 1, Dødfødt 3, Feber 4, Halssyge 1, Indvortes Svaghed 4, Krampe 4, Kræft 2, Langvarig Svaghed 2, Mavepine 1, Nervefeber 1, Nyefød 3, Rosenfeber 3, Slagflod 6, Strubehoste 1, Svindsoet 4, Typhusfeber 8, Vattersot 1, uangivne Sygdomme 6.

— **Generalitetets Reform.** B. (Sluttet.) 3) Under den 3die Section henlægges: Bestyrelsen af Controllen med Statens Material i Almindelighed, og navnligen: a. Armeens Forsyning med Over- og Undermunderingsstykker, med Lædertøi, Tornystere, Brødposer samt med Hesteeqvipagesorter, Mantelsække og Staldreqvisiter; b. det til Skibs commanderede Mandskabs Forsyning med Munderingsstykker; c. ligeledes Gensdarmeriets Forsyning med Munderingsstykker og øvrige Reqvisiter; d. det militaire Varedepot med dets Værksteder; e. det militaire Klædeoplag; f. de militaire Munderings-Depoter; g. Armeens Forsyning med linnede Varer; h. Correspondence med Hallecommissionen og med den interimistiske Commission for Statens Forsyning med uldne Varer; i. det militaire Lazareth-Inventarium; k. Armeens Forsyning med Vaaben, Feltreqvisiter m. v.; l. Armeens Forsyning med Ammunition; m. Leverancerne fra Hellebeks Geværfabrik og fra Frederiksværk; n. Eftersynet af Arsenals-Extracterne og af de indkommende Rapporter over den modtagne og forbrugte Ammunition; o. det hele Remonteringsvæsen derunder indbefattet de nationale Hestes Udredelse og Godtgjørelsen derfor til Udrederne. Denne Section skal sortere under den 3die Militair-Deputerede som Chef. Uagtet den 1ste, den 2den og den 3die Section skulle i Regelen sortere respective under den 1ste, 2den og 3die Militair-Deputerede, kan det dog, i særegne Tilfælde, tillades, at en Sectionschef ved en Oprykning beholder den Section, han havde.

4) Sectionen for Casse- og Revisionsvæsenet indbefatter: a. Bogholder-Contoiret, der besørger Bogføringen vedkommende Statens Indtægts- og Udgiftsvæsen i Almindelighed. Herfra udfærdiges Anviisninger til alle Statens Udgifter og til Inddragelsen af Summer, der tilflyde den militaire Fond, og i det Hele udøves igjennem dette Contoir Controllen med de til Cassevæsenet umiddelbart henhørende Functioner. b. Revisionscontoiret, hvorunder henlægges Revisionen af samtlige Staten vedkommende Penge- og Inventarie-Regnskaber. c. Collegiets Cassevæsen bestyres, under den Civil-Deputeredes specielle Tilsyn, af en Casserer, der bestyrer Forretningerne ved Sportelcassen, Krigshospitalscassen og Cassen for Legater og midlertidige Beholdninger. Denne Section skal sortere under den Civil-Deputerede som Chef.

Feuilleton.

Goethes Huus.

(Af Carl Immermann).

Af den for tidlig bortdøde Digter, Carl Immermann, Forfatteren til „Epigonerne", „Münchhausen", og flere fortræffelige Værker, findes i hans „Nachlaß" følgende interessante Meddelelse om Goethes Bolig og Begravelsessted:

„A Jove principium, in Jove finis."

„Paa en fri Plads, der forfriskes af et Vandspring, staaer et toetages Huus, graarødligt anstrøget, med Vinduer, der omgives af sorte Indfatninger. Huset seer rummeligt ud, men overgaaer dog ikke hvad der vilde passe sig for en velhavende Borgers Bolig. Vi træde over Dørtærskelen, og befinde os i en Vestibule, som en gunlagtig Steenfarve giver et lyst og muntert Udseende. Vi stige opad de massivmurede Trappe, som svinger sig i Høiden med brede Trin og i den sagteste Skraaning. Dens Størrelse maa overraske os, den staaer ikke i noget Forhold til Bygningens øvrige Dimensioner, og optager fordetmeste hele den underste Etage. Det er interessant at høre hvorledes den blev til. Medens Goethe opholdt sig i Rom blev det ham af Hertugen skjenkede Huus indrettet, og en tilsvarende Trappe var allerede færdig, da saae Goethe i Rom en Trappe, hvis Construction henrykkede ham. Strax lod han forfærdige en Tegning, og sendte den til Tydskland med den Befaling at en saadan Trappe skulde anbringes i hans Huus. Forgjeves gik alle Slags Remonstrationer over Alperne, man maatte adlyde ham. Da han kom tilbage, saae han betænkelig paa Trappeværket, der bortrog næsten hele den underste Deel af Huset, steg hovedrystende men taus op ad Trappen, og har siden aldrig mælet et Ord om Sagen.

I den øvre Vestibule see Dødens og Søvnens Statuer, og Junos colossale Hoved os imøde fra Nischer i Muren. Ogsaa romerske Prospecter, der hænge over Trappen, erindre om hiint Land, om hvilket han pleiede at sige, at han aldrig igjen er blevet ganske lykkelig, efter at have forladt det.

En langagtig guul lille Sal aabner sig. Der spiste han med sine Gjester. Meyerske Tegninger af antike eller Poussinske Gjenstande bedække Væggene; bag et grønt Forhæng bevarede han Meyers Aqvarellecopi af det Aldobrandinisske Bryllup, hvilken han holdt for sin største Skat. Ogsaa Sideværelserne til venstre og tilhøire fremvise kun Sager, der henhøre til denne Retning og Periode af Konsten. Der er overalt Forgangenhed og Erindring! for den med Goethes Værker Fortrolige aabenbarer sig her Bestanddelen af mange af hans Arbeider. En historisk Følelse griber os, den Følelse, som gjør mig fra Grunden af lykkelig. Thi her er Intet, som ikke er sammenvævet med hans Dannelsesperiode; alt Sildigere er strengt bortfjernet. Rørte see vi de ringe og arme Sager, ved hvilke den store Mand vidste at danne sig.

Tilhøire for denne lille Sal see vi ind i det saakaldte Plafondkammer; hvorfor Goethe fortriinsviis benævnede det saaledes, veed man ikke, da alle Kamrene have Plafonds forzirede med Stucco. Tilvenstre ligger hans blaae Modtagelseskammer og bag dette igjen Urbinokammeret, saakaldet efter en Hertug af Urbinos Billede, som Goethe bragte med sig fra Italien. Nu er det taget bort derfra. Over Døren til Modtagelseskammeret hilsede os hans venlige Salve! Goethe kom, naar han modtog Folk, aldrig paa den Vei fra Trappen af, som vi havde vandret; han gik fra sit Arbeidskammer gjennem en Communicationsgang til Urbinokammeret, og fra dette traadte han forberedet og fattet den Fremmede imøde. Han holdt ikke af:

„At Dieblikket, det blindtrafende,
Mørktherskende, ham førte med sig."

Disse ere nu de Rum, som i hans Levetid vare Andre tilgjængelige. I sit Arbeidskammer indlod han Ingen, undtagen de Intimeste, Coudray, Müller, Riemer, Eckermann. Da Kongen af Bayern aflagde ham det bekjendte Geburtsdagsbesøg, bad han Goethe om ogsaa at forunde ham et Indblik i sin Aands Værksted. Goethe satte et forlegent Ansigt op, og meente, at hans Arbeidsværelse ikke var udstyret værdigt nok Hans Majestæts Blik. Kongen syntes at afstaae fra sit Forlangende, men foregav kort Tid efter Næseblod, frabad sig at Nogen fulgte ham, og sagde til en af Goethes Tjenere at han skulde føre ham til et Lavoir. Tjeneren, overrasket og bestyrtet, bragte ham til Goethes Sovekammer, som ligger bag Arbeidskammeret, og lod Kongen, efter hans Befaling, alene der. Han udeblev længe. Goethe gik endelig selv for at søge ham, og fandt ham i sit Arbeidsværelse, fordybet i Betragtning af de derværende Sager.

De Beskrivelser af disse Gemakker, som findes i Memoirer og Reiseblade, havde alle givet mig et urigtigt Begreb om dem. Jeg ventede en vis Pragt, saaledes som den vel nu findes i deres Huse, der besidde Talent og Midler til at udsmykke sine Omgivelser. Til at antage dette havde Besøgernes prægtige Ord forledet mig. De saae Zeus, og derfor udvidede Væggene om ham sig til Tempelhaller, som straalede af hans Afglands. Formodentlig var det ogsaa gaaet mig saaledes. Men naar man nu gaaer igjennem de forladte Rum, forsvinder Illusionen og gjør Plads for den besfedne Virkelighed. Det er en Vaaning, beqvem, munter, anstændig, men ganske simpel, indrettet efter en forgangen Stiil, her og der selv noget forbrugt; det er en Vaaning for en gammel Mand, hvis bedste Erindringer knytter sig til Meubler, Lister og Farver, der hidrøre fra en længst forgangen Tid, og som han derfor vil vedligeholde om sig, om de endog begynde at blive uanseelige og afblegede.

Døden har brudt den af Mesteren satte Bann; uforhindrede gik vi igjennem smaae Communicationsgemakker tvers igjennem Huset til Studeer- og Arbeidsværelset. I et af de smaae Gemakker gjorde vi et Dieblik Holdt; — det er det, i hvilket han spiste, naar han var alene med sine Børn. Et Løvtag foran dette Kammer kaster et grønt Skjær derind, med eet Skridt er man i Haven, i hvilken Goethe i sine Fritimer pleiede at nyde hver Solskinsstund. I et Hjørne staaer et lille Lysthuus, hvori han opbevarede sit physiske Apparat.

I Musæets Forværelse saae jeg i Skabe og under Glaskister langs Væggen rundtom Stufer, Stene, Conchylier, Petrefacter, overhovedet Alt hvad der var blevet Gjenstand for hans naturvidenskabelige Betragtninger. Alt fandt jeg vedligeholdt meget ordentligt og reenligt, og arrangeret med en Slags Elegance. En Dør tilhøire stod aaben og lod mig see ind i Bibliotheket. Dette kunde synes lidet for de Midler, som her stode til Tjeneste. Goethe samlede med Villie ikke mange Bøger, da Bibliothekerne i Weimar og Jena stode til hans Disposition; ja, for at forhindre al unødvendig Ophoben af